

ÚJVIDÉKI HIRLAP.

POLITIKAI ÉS VEGYESTARTALMU HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.

Előfizetés: egész évre 6 ft, félévre 3 ft, negyedévre 1.50 kr.

Egyes szám kapható a kiadóhivatalban.

Felelős szerkesztő:

dr. Nemes Sándor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Erzsébet tér 6-ik sz.

→ Kéziratok vissza nem küldetnek. ←
Hirdetések díjszabály szerint.

Országos vásáraink.

Iparosaink, kereskedőink, sőt még a vásárló közönség is, egyaránt sokalják már ugynevezett országos vásárainkat s míg az előbbieket kénytelenségből kirakodnak áruikkal, addig az utóbbiak feléje sem néznek, azon igen helyes feltevésből indulva ki, hogy szükségleteiket bármily időben, ép olyan gyorsan és ép olyan árák mellett, vásár nélkül is beszerezhetik.

Hogy a sok országos vásár mennyire nincs hasznukra az iparosoknak, mutatja azon körülmény, hogy mindinkább kevesebb számmal keresik fel az idegen iparosok és kereskedők a piacokat, hol megfelelő százalékra árulni képtelenek. És még inkább bizonyítja ezt a vagyonbukottak nagy tömegének a törvényszékek előtt hangoztatni szokott azon vallomása és védekezése, hogy tönkretűnésnek és bukásuknak csaknem egyedüli álló oka a — *sok vásár*.

Külömben ez nagyon természetes, ha tudjuk, hogy egy vásár költségei mily nagy összegekre rúgnak. Mert annak az iparosnak és kereskedőnek, ki a piacon megjelen, ha költségeit beszerezni s még némi kis haszonra és szert akar tenni, százakat és ezreket kellene árulnia, a mi pedig a mai viszonyok között a lehetetlenséggel határos számítás.

És az iparosok, kereskedők összes terveit halomban dönti még inkább azon körülmény, hogy a vásárok sűrű egymásutánban követik egymást, a mi annál nagyobb veszteséggel jár iparosaink és kereskedőinkre nézve, mert áruikat a por és a szemét tönkre teszi s bevételük még sincsen annyi, hogy abból jóformán csak a kirakodás költségeit is fedezni tudják. Azok az idők midőn a vásárok még fontos közgazdasági tényezőt kepezték a forgalomban és nevezetes szerepet vittek a határidőhöz kötött fizetések teljesítése tekintetében, már régen elmúltak s ma már nem a vásárok alkalmával egyenlítettnek ki a váltók, hanem épen megfordítva, vásárok után nyílik a legtöbb *csőd*.

Egyik kereskedelmi és iparkamara évi jelentése hüen tükrözi vissza a közgazdasági viszonyokat, a hol azt mondja: „Figyelemmel kísértük a vásárookra járó csizmadia — és cipésziparosokat is arról győződünk meg, hogy azoknak anyagi helyzete évről-évre mindig rossz-

szababbá válik. Egyszerű oka pedig ennek az, hogy nyáron, a roppant hőségben, a port nyelve várják a vevőktől a szerencsét, de hiába, mert azoknak a láb-beli olyankor sehogysem, vagy nagyon nyomott árákon kell. Télen pedig, még ennél is rosszabb a helyzetük. Árulni egyik iparos sem tud, hisz a vevő sokkal okosabb, semhogy olyan fagyos időben szerezzék be a szükséges ruházatot. Az iparos azonban törekszik és fárad, hisz és bizik, küzd télen és nyáron, mert kénytelen vele. Otthon a családja kenyérre, a bórkereskedő pedig az anyag árára vár. És mi az eredmény? Egy-két pár lábbeli elkel, ennek az árból kenyeret szerez, de a kereskedőnek anyagra való nem jut így aztán öregségére adóssága gyarapszik, de vagyona esökken.

Azt hisszük, ezek az állítások teljesen ráillenek mindenik vásárra s különösen most, midőn annyi panaszt hallunk, elérkezettnek látjuk az időt arra nézve, hogy a hatóság figyelmét felhívjuk a szomorú állapotokra, melyek közé iparosaink jutottak sok vásár folytán jutottak. Véleményeink szerint az iparhatóság köréből mozgalom volna indítandó az iránt, hogy országos vásáraink száma redukáltassék.

Ha sok költséggel és fáradsággal járó országos vásáraink ekként összehozhatnának, iparosaink és kereskedőink nagy kiadástól lennének megóva és a siker is sokkal valószínűbbé válnék. Mi hisszük, hogy az illetékes körök az erősen nyilvánuló óhaj elől nem fognak kitérni, de szükségét látjuk annak, hogy a kezdeményező lépéseket az érdekelt iparosok magok tegyék meg az ügy érdekében s a vásárok összehozásának keresésével legfőbb bajukat orvosolják.

Ki lesz a koronaőr? Az elhunyt Vay Miklós báró helyére legközelebb kell az országgyűlés két házának koronaőrt választani, még pedig, a másik koronaőr, Szilágyi József, katolikus lévén, a törvény rendelkezése értelmében protestáns vallású. Hire jár, hogy a kormány jelöltje Tisza Lajos gróf, a ki ezzel kárpótoltatnék azért az áldozatért, melyet a válság könnyebb lebonyolítása érdekében a miniszteri tárczáról való önkéntes lemondásával hozott. Ennek a jelölésnek azonban van egy kis bökkenője. Ugyanis már a törvény minden közelebbi meghatározás nélkül csupán annyit kíván, hogy az egyik ko-

ronaőr protestáns legyen, a százados gyakorlat mégis az, hogy a protestáns koronaőr fölvaltva választott az ev. ref. és az ág. ev. hazafiak közül. Így p. o. Vay Miklós báró előtt is Prónay Albert báró volt a protestáns koronaőr. Ezt a régi uzust megszegni, épen most, a felekezeti érzékenykedések klasszikus idejében, valóban nem volna helyes dolog még a Tisza Lajos gróf közkedveltségű személye kedvéért sem.

Adóelengedések.

Naponkint vesszük hírét, hogy itt is, meg amott is elemi csapások látogatják a gazdát. Jégverés, hesszeni légy, rozsda s a jó Isten tudja mennyi fajtája a pusztulásnak merül föl mindenfelé, hogy tönkre tegye a legbeesületesebb munka gyümölcsét.

Ily körülmények közt nem lesz könnyös olvasóink előtt megismerkedni a károk enyhítésének egyik-másik módjával, a melyet igénybe venni tán nem is oly nehéz, de a ki nem tudja a módját, könnyen elhanyagolja. A károk enyhítésének módja közt nem utolsó helyet foglalja el az adó elengedése, melynek az 1883. évi XLIV. t.-cz. 49. §-ához képest a következő esetekben van helye:

- a) jégeső, árvíz és tűz,
- b) rovarok pusztítása,
- c) szántóföldekre nézve fagy, földárja, tartós szárazság, — végül
- d) szőlőkre és kocsoltertekre nézve fagy és jégeső esetén.

A pénzügyi bíróság elvi jelentőségű határozatokkal idesorolta még a rozsdat és a peronosporát. A fagy, a földárja által okozott árvíz s a tartós szárazság csak akkor képez erre alapot, ha egész határokat magában foglaló területeken lép föl. A szárazság és fagnál az is irányadó, vajjon a kataszteri átlagos termés megállapításánál a vidék szárazságra hajló természete, avagy a gyakori fagyok veszélye már figyelembe nem vétetett-e.

A letakarított, de még be nem hordott, vagy osztagokban, kazalokban, csűrökben levő termékek megsemmisítése fejében adóelengedésnek helye nincs; szintugy nincsen helye adóelengedésnek akkor sem, ha a földeket azon évben újabb veteményezéssel még jövedelmezővé lehet tenni.

Az elemi csapás az adóelengedési igény különbeni elvesztésének terhével

a kárvallott birtokos, vagy ha többen vannak, két képviselőjük által vagy közvetlenül a pénzügyigazgatóságnál, vagy a községi előjáróságnál (polgármesternél), a káreset megtörténtétől számított nyolcz nap alatt jelentendő be.

Ezen határidőnek az 1888. évi 60.074. sz. p. ü. min. rendelet oly magyarázatot ad, hogy az árvizkárok a legmagasabb vizállás napjától számított 8 nap alatt, a szárazság és rovarok okozta károk a termés letakarítását legalább 15 nappal megelőzőleg, végül a rovarok vagy peronospora által a szőlőkben okozott károk legkésőbb augusztus 1-ig jelentendők be.

A községi bíró (polgármester), a kárról 3 nap alatt szemlejegyzőkönyvet vesz föl s azt a kárbejelentéssel együtt a pénzügyigazgatósághoz beterjeszti, sürgős esetekben pedig táviró útján köteles jelentést tenni. A kárt a helyszínén bizottság állapítja meg, mely az 1883. évi 73.662. sz) p. ü. min. rendelet 144. §-a szerint alakul, és egyszerű szótöbbséggel határoz, hogy az elemi csapás az egész termést, vagy annak mily részét semmisítette meg. Az adóelengedés csak a folyó egy évre szólhat és megállapítása a pénzügyigazgatóság hatáskörébe tartozik, melynek határozata ellen másodfokban a közigazgatási bizottsághoz, legfelsőbb fokban pedig a pénzügyi közigazgatási bírósághoz van felebezésnek helye.

Még bővebb felvilágosítással az 1883. évi XLIV. és az 1885. évi XXII. t. cz., valamint az utóbbinak végrehajtásáról szóló 1885. évi 45.055, az 1883. évi 73.662. és az 1888. évi 60.074. sz. pénzügyminiszteri rendeletek szolgálnak.

Szükségesnek tartottuk fentiekre ma, a mikor óriási elemi károkról értesülünk, felhívni a figyelmet, hogy gazdák

dáink méltányos érdekeik megóvásáról idején gondoskodjanak.

Az ideji termés.

A mostani időjárás nagyon kedvezőtlen. Kedvezőtlen nemcsak a növények fejlődésére, hanem a gabona érésére is. A rozsnak ugyanis mostanában kell megérni, s mint az ország némely vidékéről tudatják, az aratás már a legközelebbi napokban megkezdődik. A repcét már aratják is. Ezt követi a rozs.

A rozstermés az országnak mintegy negyven vármegyéjében közepes, huszban tűrhető, és háromban gyöngé. Az eredmény tehát, tekintve azt, hogy a mostani időjárás nagyon káros, közepes is alig lesz. Ha a rozs megadja a 6.50 métermázsát, akkor az összes eredmény meg fogja közelíteni a 15 millió métermázsát, azon az alapon, hogy a rozs területe 2.3—2.4 millió kataszteri hold.

A rozs aratása a homoki részekben következik be első sorban is. És pedig a Duna-Tisza közén és a Tisza-Maros szögén. A legtöbb rozst azonban a Duna jobb partján termelik, és így első sorban is az fontos, hogy itt mily nagy termésre számíthatnak a gazdák.

A Duna jobb partján a bevetett terület mintegy 600.000 kataszteri hold, s a várható termés átlagban számítva 7.00 métermázsára tehető; e szerint tehát 4.200.000 métermázsára termés lenne itt.

A Duna-Tisza közén is be van vetve mintegy 420, 000, s a Tisza balpartján is körülbelül ugyanennyi terület. A Duna-Tisza közén lehet számítani 6.30, a Tisza balpartján 6.40 métermázsára átlagos hozamra, noha Biharvármegyében némely helyütt óriási kárt okozott a jégeső és vihar. A termés eredménye, az átlagból itélve, körülbelül 2.70—2.80 millió métermázsára között lesz.

A legkevesebb rozst a Tisza-Maros szögén termelik; itt csak 100.000 kataszteri hold-

ra mehet a terület s ezen a várható termés — a legutóbbi becslés szerint — 724.774 métermázsára tehető.

A Duna balpartján, mintegy 6 métermázsára átlag és 340.00 katasztrális holdnyi terület mellett, számítani lehet 3.000.000 métermázsára magra.

A Tisza jobb partján igen gyöngé a termés, mert a hosszantartó szárazság e vidéken csigázta el legjobban a rozst. Aligha lesz a terméshozam 5.50 métermázsára, összesen pedig 250.00 kataszteri holdon több, mint 1.375.000 métermázsára. Az utóbbi időig legszebben állott a rozs Sopron vármegyében, hol közel 8 métermázsára termésre nyújtott kilátást, míg a leggyöngébben Barsvármegyében, ahol csak 4.50 métermázsára termést remélnek. A két vármegye közötti különbség 3.50 métermázsára kataszteri holdankint.

Magyarország főterménye: a buza, ha az idő nem változik jobbra, sokat fog még szenvedni, mert éppen virágzásban éri a hideg, viharos, jéges eső és az örökös szél.

Nagyon sok helyről kaptunk panaszt ma is, s hogy mennyire jogosult e panasz, mutatja az a körülmény, hogy a gazdák tartozkodnak a készletek eladásától,

A búzával bevetett terület, amennyire ez megállapítható volt, 5.50 millió kataszteri hold. A várható termés még e hónap elején 7 métermázsára volt, azóta azonban bizonyára csökkent az átlag, s most legfeljebb 6.60—6.70 métermázsára körül ingadozik. A búzatermés tehát most 36 millió métermázsát ígér, és így a termés a múlt évinek jelentékenyen mögötte marad.

A búzatermelésre a legfontosabb vidék a Tisza-Maros szöge; itt mintegy 1.380.040 kataszteri hold van búzával bevetve. Ebből azonban a hesszeni légy okozta pusztításra és rozsdára le kell számítani legalább is 80.000 kataszteri holdat. Marad mintegy 1.300.000 kataszteri hold, amelyen a várható termés

Az Ujvidéki Hirlap tárczája

MODERN DALOK.*

Irtta: REIM LAJOS.

I. MODERN HÁZASSÁG.

Oltár előtt megesküsznek;
Holtomiglan, holtodiglan —
Otthon meg a lakodalmat
Ünneplik meg kedvvel, vígan.

Másnap reggel felébrednek,
Körülnéznek mind a ketten
S így sóhajt fel mind a kettő:
„Szent istenem, jaj mit tettem!”

II. EGY RÉGI BARÁTOMNAK.

Kis gyerek korunkban
Ábrándoztunk sokat —
Festettük jövőnket,
Szóttünk szép álmokat

A szép ábrándokhoz
Sok-sok reményt fűztünk
S keserű ébredés:
Most a létért küzdünk.

* Mutatvány szerzőnek hasoncímű, most megjelent verskötetéből.

Nagy urak akartunk
Lenni mind a ketten
S im te eszmádia —
S én poéta lettem.

III. NINCSENEK GYERMEKEK.

Délutáni álmát
Alusza a papa,
Az egyik kezében
Az ujságot tartva.

Iréne ezt látva,
Lassan lábujjhegyen
A divánon alvó
Papájához megyen.

Kiveszi kezéből
Nesz nélkül a lapot
S gyorsan elolvassa —
A „Hymen rovatot“.

AZT MODJÁK.

Azt modják, hogy reméljek,
Jó szebb idő talán,
A kinok helyett élvek,
Helyette hivebb leány.

Azt modják, hogy reméljek
— Remény ad életet —

Ha vége majd a télnek,
Virul a kikelet.

Én is remélek abban;
Lesz még tavasz, tudom:
Virágok nyílnak majdán
S virulnak siromon.

M. J.

CSALÓDÁS.

(GOETHE).

Szomszédném ablakfüggönye
Meglébben oda-át,
Bizonynyal rám leselkedik,
Engem vaj' meg-e lát?

S vajjon a féltékeny harag,
A melyet érezek
Napközben — ó miatta csak —
Szívembe' dül-e még? . . .

. . . Sajnálatos! nem gondola
Reám a szép leány:
Rájöttem, szelő mozgatá
A függönyt ablakán.

Maróthy János.

6.50 métermázsával számítva kataszteri holdját, 8.45 millió métermázsára körül lesz.

A Duna jobb partján a buza legszebben fejlődött az utóbbi hétig, de azóta hanyatlott ott is, és így az átlagos hozamot csak 8 métermázsára tesszük, azaz a bevetett terület 1.000.000 kataszteri hold arányában, itt nyolcz millió métermázsára magra lehet számítani. Körülbelől ugyanennyi lesz a hozam a Duna-Tisza közén is.

Legkevesebb búzát termelnek a Tisza jobb partján, valamint a Duna bal partján. Ezen a két vidéken 2.3—2.6 millió métermázsát, s a Tisza bal partján pedig 4.5—4.70 millió métermázsát ígérnek a vetések.

A buzára helyenkint jobbak a kilátások a külföldön; ámbar van több olyan állam is, amelyben alig van remény jobb termésre, mint amilyen a magyarországi vagy horváth-szlavonországi. A tudósítások nyomán konstataálni lehet, hogy a legjobb kilátások ezidő szerint Franciaországban, Olaszországban, Spanyolországban, Svájcban s Oroszország déli vidékén vannak.

Ausztriában, Németországban, Angliában és Oroszország felső vidékén csak gyöngye közepesek a termés kilátások, és rosszak ott, ahol a vihar és jég okozott pusztítást, s ahol férgek jelentékeny buzaterületeket leptek el. Romániában itt-ott szintén sok kárt szenvedtek a gabonaművek, de csak az abnormis viharos, jeges és záporos időjárástól. Az amerikai Egyesült Államokban a terméskilátások szintén közepesek.

Ujdonságok.

(József kir. herceg Ujvidéken.) E hó 21-én délután 6 órakor hajón érkezik városunkba József kir. herceg az itt állomásozó honvédség felett szemlét tartandó. Kiséretében létszám br Vécsey udvarmester, s két segéd-tisztje. A kir. herceg részére a központi szállóban rendeznek be lakosztályt, mihez a

szállodatulajdonos Ludig József már most is nagy előkészületeket tesz.

(Virágkorzó Ujvidéken.) Az „Ujvidéki Kerekpár Egyesület” f. évi július hó 7-én virágkorzót rendez. A szükséges művirágokat az egyesület Szekulesz Ede budapesti elsőrangú művirág kereskedőtől szerzi be, mely ezéltől Szekulesz a napokban városunkban járt s mutatott be művirág mintákat, melyeknek egy részét Szittó itteni kereskedő kirakatában hagyta vissza, hol is azok megtekinthetők.

(A polgári lövöldéből.) F. hó 8-án, a koronázási évforduló alkalmából tartott díszlövészetben 1213 lövést tettek. Díjat nyertek: 1. Geiger József, 2. Eckert János, 3. Thime E. 4. Lehrer Károly, 5. Szedlacssek Lajos. Legtöbb egysége volt: 1. Geiger József, 2. Lehrer Károly. A jubileum táblán díjat nyertek: 1. Eckert János, 2. Geiger József, 3. Szedlacssek Lajos, 4. Zahnbauer Agoston, 5. Sigmund Károly. Legtöbb egységet lőtt: 1. Puliszák József. A f. hó 10-én tartott rendes lövészetnél 750 lövés volt. Díjat nyertek: 1. Schosberger Adolf (szeg), 2. Geiger József, 3. Thime Emil, 4. Huck József, 5. Feuchtnér Marcell. Legtöbb egysége volt: 1. Eckert János, 2. Geiger Józsefnek.

(Iskolai zárünnepély.) Az ujvidéki magyar kir. állami polgári leányiskola a létesítendő Czirfusz-alapítvány és az intézeti segélyalap javára 1894. évi június hó 16-án a polgári lövészes-egyesület kerti helyiségeiben táncszal egybekötött évzáró-ünnepélyt rendez. — Műsorozat: 1. „Mátyás anyja”, négyzólamu női kar, irta Arany János, zenéjét szerző Bartalus István. Előadja a II. III. és IV. osztály. 2. „Viszhang”, Pfarrius után irta Tordai, szavalja Pavlovits Emilia III. oszt. növendék. 3. „Magyar népdalok”, Riedling Oszkártól, hegedűn előadja Htusehka Aranka II. oszt. tanuló, zongorán kíséri Strone Ilona IV. oszt. növendék. 4. „Das Glücklein des Glücks”, költemény Seidl. J. G.-tól, szavalja Krón Rózsa I. oszt. növendék. 5. „Őszszel”, Daljáték Poldini Edé-től, szövege Váradí Antaltól („A négy évszak” című daljáték-ciklusnak harmadik része.) Zongorakísérettel előadja a II., III. és IV. osztály. 6. „Si j'étais mademoiselle”, magánjelenet Gilbert H.-tól mondja Welker Hermin III. oszt. növendék. 7. „II. Rhapsodia” Lisztől, zongorán előadja Ipolyi Vairia, II. oszt. növendék. 8. „Losoneczyné”, György Vilmostól, szavalja Peklo Stefánia, II. oszt. növendék. 9.

„Magyar népdalok”, 3 szözlamban, előadja az I. osztály egy része, továbbá a II., III. és IV. osztály.

(Bukaresti kiállítás 1895.) E kiállítás, a mely a román trónörökös pár védnöksége alatt áll, — az ipari körök érdeklődése következtében, a melyek ezen országban felé jelentékeny kivitelre számíthatnak, — szép eredményt re enged következtetni. E kiállításban részvehet a műipar és tudomány, továbbá valamennyi ága és tárgya a világ kereskedelemnek. A jury tagok kinevezésére vonatkozó határozmányokat az általános szabályzatok foglalják magukban. — A szállítási díj és a vám kedvezményeire vonatkozólag már intézkedett a román kormány — Az intézőségnek az osztrákmagyar monarchiára vonatkozó vezérbiztos Góbut Arthur Prága-karlinban, ki a legvégső határidőül meghatározott július 1-éig jelentkezőket elfogad és egyideűleg elvállalja a kiállító részéről a teljes képviselést.

(A skót királyok kardköfője.) Edinburghan nagy kegyelettel őrzik a skót királyok korona-émlékeit. E műkincsek mostanában egészen váratlanul megszaporodtak egy rendkívül értékes darabbal, a királyi kard övével. A dunbari esata után a nemzeti hagyományok őrzött kincseket nem látták kellőleg biztosítva Edinburgh várában, miért is Daunottarban szállították azokat, melynek parancsnoka akkor Ogilvy volt. A kincseket magába záró vár épen heves ostrom előtt állott, a főparancsnok ezért a hagyományos nemzeti tárgyakat felesége gondjaira bízta, a ki azt Kinneff egyházában ásta el. Évek múltak el ezután, míg az értékes holmik ismét visszakérültek rendeltetésük helyére a nevezett kardköfő kivételével. Ezt ugyanis visszatartották Ogilvy örökösei s csak most juttatták vissza ajándék czimén a korona birtokába.

(Az ó-becsei legényegyesület) egyleti zászló beszerzésére 1000 db 40 kros sorsjegy kibocsátását határozta el s a zászlószentelési ünnepély napjául f. november 4-ét tűzte ki.

(Orosz ünnepnapok.) Egyetlen egy civilizált államban sem ünneplik oly nagy lelkesedéssel az ünnepnapokat, mint Oroszországban. De nem elégti ki az orosz hivatalnokokat még a sok ünnep sem, megszaporították azokat szünnapokkal Május 15-étől kezdve minden államhivatalnok munkaszünetet tarthat minden héten tetszésszerűn napon, a „szabad napon”. A Novoje Wremja szerint az igazságügyminiszteriumban két ilyen napot is engedélyeznek egy héten a hivatalnokoknak.

DELILA.

— Rajz a pusztáról. —

Irtá: **BIBÓ LAJOS.**

Ott született valahol a délibábos homokpusztán, lombos akácok hűvös árnyában, utczéli cigánysátor alatt.

Apja, az öreg Zsiga cigány begöngyölte a siró jószágot valami színhagyott rongysa, megmutatta a mosolygó rajkóknak s elnevezte Delilának.

Ennyiből állott a keresztelési ceremónia. Azután együtt nevelkedett a többi szurtas purdéval, vándorolt széltől hazáig ő is megtanult, kártyát vetni, jövendőt mondani.

A nyári nap rekkenő heve hamvas, olajbarna arczát pirosra perzselte, míg homlokát teleszorta hóval a téli éjszakák hideg zimanokója. És erre a homlokra rendetlen összevisszaságban ráhullott a hullámos, aczélfényű haj-sátor, miket fütökbe gönyölyített a kavargó fergetek.

Mikorra felcseperedett a leánykorba, már mindenki úgy hívta: Delila, a szép cigány-leány.

És az is volt. Igazi keleti szépség rongyokban.

Mély tűzű, ábrándos szemeiben anyi forró vágy, lázas szenvedély, epedő mámor égett,

a mennyi épen elég volt egy hosszú élet boldogtalanságának a megteremtésére.

Ezek nélkül a villogó szemek nélkül, melyek tele voltak babonás delejjel, talán Bandi, az uraság számadója sem vette volna észre a leányt. Hanem, mikor beletekintett a mélységes szempárba, oda tapadt a szeme, a szíve a lelke.

Valami megnevezhetetlen, örült vágy szállta meg a szívét, letörni ezt a harmatos virágot.

Meleg délben, mikor a nap az itatóhoz terelte a nyáját, leheveredett Bandi virágos szűrőre, tekintetével a szürkellő sátorra tapadt s bánatos szavu tilinkójával igyekezett kicsalni a leányt.

Egyszer aztán szép, csillagos estén, a hold-világ ezüstös fényével találkozott a kutra siető leánnyal. Hirtelen, egy rövidke szempillantás alatt mellette temett, megölelte s megcsipkedte az arczát.

— Te, Delila, olyan vagy, mint egy szent, maholnap bucsura járnak hozzád!

A szép leány megrebbent, mint a fészken fogott madár s csak félre tekintett a bojtár kipirult arczába.

— Jövendőt akar mondatni kegyelmed?

Bandi megfogta a remegő kezeket s karcsu derekát átkarolva lekényszerítette magához, a virágos gyepre.

— Azt, jövendőt. Olvasd ki a szemeimből, szeretlek-e téged s azután mondd meg, mikor leszel az enyém?

Delila összeresztte. A forró vér végig bizsergett erein.

A kendé? . . . Hát aztán mit csinálna velem, a szegény csigányleánnyal?

A bojtár két erős karjával magához szoritotta a leányt s csattanó ajkára rálopott egy csókot,

— Hát fészket raknék magamnak az öledben s kiszívnám a lelked.

Delila jóízűt kaczagott a legényen s ki-röppenve karjai közül, gyors léptekkel eliramodott a sátor irányában.

Hanem azért másnap ismét megjelent a kutnál. Megszerette Bandinak a beszédét, az ölelését, a ki értette a módját, hogyan és mivel kell elbűvölni a szép csigányleány lelkét.

Az öreg Zsiga tudott is a dologról, nem is. Láta ugyan, hogy Delilának egy idő óta megszaporodtak a csillingelő aranypénzek a nyakán s hogy rongyos ruhái helyett selyempántlikás viganói vannak. Azt is hallotta, hogy a nyalka bojtárról furcsa hírek keringenek, de nem törődött velök.

Nem bánja legyen akárhogy, csak a leányát ne bántsa senki, mert . . . . .

A szomszéd sátorból áthallatszott a Delila elutasított kérőjének, Lajcsinak a hege-

(A szegedi kereskedel és Iparkamara.) 12-én tartotta meg e havi teljes ülését Gál Ferencz elnöke alatt. Az ülés tárgyalásairól következő tudósítást tesszük. Gál Ferencz elnök mindenekelőtt javaslatot tett, mondaná ki a kamara, hogy a következő két nyári hónapban nem tart rendszerinti ülést. A kamara elfogadta ezt a javaslatot és fölkererte az elnökséget, hogy sürgős esetekben rendkívüli ülést hívjon össze. Az évi jelentésről a kiküldött bizottság jelentése alapján közölte az elnök, hogy a kamarai kerület 1893. évi közgazdasági viszonyairól szóló jelentés egész anyaga együtt van és hogy a kötet első két része már nyomtatás alá aotott. Ujabb fölterjesztést határozott el a kamara a honvédelmi miniszterhez azon kéréssel, hogy a szállítások a kisiparosoknak öt évre biztosítsanak azon érdekből, miszerint a vállalkozó ipari szövetkezetek állandóbb jellegű, a munka pontosságát egyöntetűségét és gyors előállítását megkönnyítő kadfölszeretése műhelyeket rendezhessenek be. — A kolozsvári kamara átiratát az illeték-ügy rendezésére nézve a teljes ülés tudomásul vette azzal, hogy a szegedi kamara nem szerzett oly tapasztalásokat, melyek a főnálló rendszer változtatását indokolnák. A szegedi rpartestület kérésére fölterjesztést fogadott el a kamara a földmívelésügyi miniszterhez, hogy a szegeden levő kincstári fatálapot megfelelő anyagkészletekkel lássa el. Segélyeket szavazott meg a teljes ülés a bajai, ó-becsei és hodsági iparos tanonemunka kiállításokra és fölhatalmazta az elnökséget, hogy a kerület többi testületei részére a szükséghez képest kiutálhassa a kérendő segélyösszegeket. Az ó-becsei ipartestület a vásárszabályzat terhére küldte a kamarához azzal a kéréssel, eszközölni ki Bács-Bodrogh megye törvényhatóságának annak az egész megyére érvényes elfogadását. A teljes ülés értesíteni határozta az ó-becsei testületet, hogy szegedi kamara többször sürgetvén a vásártűgy általános rendezését az ipartestületek központi bizottsága legközelebb kiküldöttség által készült átnyitani az erre vonatkozó emlékiratot a kereskedelemügyi miniszternek és hogy e szerint nem látszik indokoltnak az ó-becsei tervezet előterjesztésének célra ugy sem vezető kísérté, hanem azt a vásártűgy megoldására

dülése s a szomoruan bugó hangok, melyek a cigánylegény ujjai alól röpkedtek, messzi kirezegtek a pusztára.

Delila ott hallgatta az elenyésző bangoakat a Bandi ölében. Kaczagva, átszellemült arczczal nézett a bojtár révedező szemébe, kiről azt hitte, hogy nem is ember, hanem egy isten.

És ez így ment minden este.

A csók és az ölelés elfeledtette vele apját, anyját, talán meg a — szégyenét is, minek pedig a küszöbén állott.

Egy borongós, őszi estvén aztán, mikor a Bandi szive fölé akart volna lapulni, hogy elmondja neki is édes titkát, a legény egész durván ellökte magától.

— Elég volt a játékból, Delila! Eredj vissza a sátorba és menj férjhez, én is —

meg házasodom.

Milyen jót nevetett ezen a leány!

— Megakarsz házasodni, Bandi? Hát nem vagyok én a te feleséged? . . .

S megpróbált felkuszni a legény széles mellére, hogy meghallgassa a szív verését, a a szótlan ajkak sóhajto mondását.

Bandi vállára vette a szürét, tovább lökte magától az elsápadt leányt.

— Te is jó voltál szeretőnek, de egy cigányleányt csak nem vehetek el feleségül! Megfordult és elment.

Delilát pedig, mintha a borongó őszi hideg szele csapta volna homlokán, úgy össze-

irányuló tanácskozások alkalmával fogja a kamara elnöksége fölhasználni Végre a kamarai intézménynek az ezredéves kiállításán való bemutatása ügyében határozott az teljes ülés. Értesíti a budapesti kamarát hogy készséggel rendelkezésére bocsátja a kamarai intézmény keletkezését és feljlesztését tárgyaló ismertetéshez az adatokat hogy viseli az ezzel és a kamarai kerületeket fölűntetető térkép elkészítéséből reá eső költségeket és hogy megküldi kiállítás végett a szegedi kamara jelentéseit és egyéb kiadványait.

(Kisasszonyügyész.) Hasztalan tagadnók: az Egyesült-Államok régóta „tulszárnyaltak minket a nők emancipálásában. Van asszony-polgármester, kisasszony-bíró, tudós nő, sőt legutóbb Ovio állam Highland megyéjében Gray Edna kisasszony, miután jeles jogi készültését boigazolta, megkapta az ügyészszé szülő kineveztetését. A kisasszony-ügyész még csak 21 éves, szép és állítólag első vádbeszéde elragadó volt, elanynyira, hogy a bírak a vádlottat egyhangulag bünösnek mondták ki. Csak arról nincs még tudomásunk, hogy a bírakisasszony per „ügyész ur, kérem!“, vagy „ügyésznapysád, kegyeskednők“-kel szólítja-e meg.

(Uj megyei tanfelő.) A Czirfusz Ferencz nyugdíjba léptével megüresült tanfelügyelői állásra Gräff Nikáz helyettes tanfelügyelő neveztetett ki. Örömmel regisztráljuk e hirt, mert Gräff egyike a leglelküimeretesb tanférfiaknak, ki páratlan jószívűséggel s nagy odaadással teljesíté eddig és a tanügy iránti kötelességeit a kiben a tanítói kar igazán lelkes barátot talált mindenkor.

(Petroleum mint mosószer.) Legujabban a petroleumnak egy eddig ismeretlen jó oldalára jöttek rá; ugyanis a petroleum kitünő sikerrel használható mint mosószer s ebben a tekintetben hasonlíthatatlanul fellette áll minden mosópornak, zsír-luglisztnek s más efféle reklám-szereknek, a melyek csak arra valók, hogy ezek révén a feltalálók megtömhessék a zsebeit. A petroleumot mosásnál a következőleg kell használni: 5 liter vízhez venni kell 1 kanál petroleumot s ebben az oldatban kell a ruhát fél óráig főzni, szükség azonban, hogy a ruha előbb egy éjszakán át beszappanozva ázzék. Félórát főzés után a ruhát bővíben ki kell öblíteni, mire a ruha hófehér, patyolatszereen tiszta lesz.

A tiszatorkolat szabályozása. A titeli hármasszigetnél néhány nap óta igen érdekes, egyuttal nagy fontosságú munkálatok foly-

borzongott.

Mikor a Bandi alakját elnyelte a sötétség, megfordult, tekintetével oda tapadt a füstölgő sátrához, sápadt arczán végig gördült egy könnyesepp s olyan hangon, mely a szívverést is elállítja, kiáltott bele az égbe:

— Apám, megcsalták a lányod! . . .

Leroskadt a földre, a dérütött virágok közé s csak reggel tért haza dideregve, fázva.

A cigányok megbámulták haloványságát kisirt, fénytelen szeméit. összeesett alakját, de nem kérdezett egyikök sem semmit, hanem segítettek az öreg Zsigának, ki illatos szénából vetett ágyat kimerült leányának.

Delila beteg lett, tombolt benne a láz, kezdett megaludni a vére, de azért az apja nem vigasztalta egy szóval sem.

A magány óráiban lelkének egész siró vágyával nyult a fantomok után. Bandinak a hangja, kaczagása ott csengett folyvást a fülében, megfordult rá éjjel s felriadt érette nappal.

Egyszer aztán azt mondotta az apjának, hogy ő meghal, hívja ide a bojtárt, hadd bucsuzzék el tőle.

A vén cigány keserű gunnyal kérdezte:

— Hát ő bolondított el ugy-e?

Delila elhaló hangon felelt.

— Mikor olyan nagyon szeretett!

Zsiga belemarkolt a hajába, megreszkett egész testében s elbeszélte a leánynak, hogy Bandi fogva van, gyilkosság és rablás

nak Hajagos kir. főmérnök szakértő vezetése mellett. A Tiszatorkolat szabályozása lön ugyanis megkezdve azon nevezetes munkálat által, melynek célja a Tiszának a titeli védgáthoz közel eső, s arra mindjebb terjedő két hatalmas ágát, mely a hármasszigetet képezi, hol jelenleg a hajóközlekedés történik, termőkövekkel elzárni, s a legerutészetesebb egyenes medert, hol az iszapolás következtében csak egészen nagy vizállás mellett közlekedhetni, két óriási kotrógép segítségével mélyíteni, illetve hajózhatóvá tenni. A hónapokra terjedő munkálatok serényen folynak, s teljes befejezés után nemcsak a hármassziget kultiválást teszük lehetségessé, hanem a torkolatnál gyakran előfordulni szokott jégtorlódásokat a torkolatnál felállítandó világító torony fogja kiegészíteni.

(Francia írók.) Franciaországban ez idő szerint 2183 író működik, kik közül 1211-en regényírással és ifjúsági iratok szerkesztésével foglalkoznak, 217-en pedig a népnevelés terén fejtenek ki irodalmi működést. Ezekon kívül van 280 költő, kik nagy részt kiváló népszerűségnek örvendenek.

(Vasuti szerencsétlenség.) Szombaton éjjel a Pétervárad Majosi állomáson a gyors-tehervonatnak teljes erővel neki ment az Ujvidékről jövő kisegítő lokomotív, melynek fűtője, egy 21 éves fiatal ember, olyan sérüléseket szenvedett, hogy két órai haláltusa után kiszenvedett. Két kocsi, sertésekkel megrakva, teljesen összezuzódott. A szerencsétlenség oka hibás váltóállítás volt. A váltóór ellen vizsgálatot indítottak.

(Papirosból való fedő cserapet.) továbbá bolthelyiségek, konyhák, stb. falburkolatával való lapokat készítenek már jó ideje Spanyolországban, annyira, hogy az agyagból valóknak erős versenytársai. A papiroslemezeket káliumvízűveg burkolatával látják el, mely az időjárás bajai ellen megvédi, de tüztől is megóvjá őket persze csak bizonyos hófokig. Különböféle színűre festik őket és különböző mustrákat sajtólnak belőle.

(Gonoszlelkű gyermek.) Zentán Für Pál és Tóth Vincze 10—12 éves tanulók f. hó 3-án d. u. lementek a Tiszához, hogy majd megfürödjek. Azonban az elsőnek a bátyja egy tudóveszes, beteg legényke épen a folyó partján picézett, a ki a két fiúnak megtiltotta a fürdést, mert uszni egyik sem tudott. A gyermekek aztán egyéb mulatság hiányában, az

vádja miatt ülnek törvényt talán a napokban fölötte s hozzátette, hadd ítéljék el, mert megérdemli.

A cigányleány homloka elborult, csak a szeméi csilogtak.

És akkor éjjel eltűnt a sátorból nesztelenül, minden nyom nélkül. Neki ment a sötétnek, viharos éjszakának, fáradt, beteges testtel keresztül vánszorgott a süppedékes lapon, szürke homokpusztán, hanem másnap ott állott a törvénszék előtt s igazolta Bandit.

— Azon az éjjel, mlkor a gyilkosság történt, ott volt Bandi a pusztán, az én ölemben, az én karjaimban! . . .

Hittel is bizonyítod ezt? — kérdezte a beteg leánytól a bíró.

— Megesküszöm az élő istenre! A bojtár, mikor a felmentő ítélet után kijöttek a fényes palotából, reszkető hangon kérdezte a lánytól: — Megbocsáthatsz-e nekem, Delila?

A cigányleány nem szólt, hanem oda borult zokogva a Bandi ölébe s hetek mulva, mikor ismét erőhöz jutott, az oltár előtt mondotta el az igent.

A sátor azóta régen eltűnt a pusztáról, de a nyáj mellett az öreg pásztor többet is tud regélni a számadó és a cigányleány mesés boldogságáról.

ottlevő tutajokon ugráltak ide s tova. majd a picézó legény szerencsétét lesték. Egyszerre Für Pált, a mint ez a tutaj szélén leste a horgot, társa Tóth Vincze, lelketlen tréfából belelökte a Tiszába. A Pali gyerek szegényke, föl-fölbukott néhányszor a víz felszínére, hanem egyszer azután valamelyik tutaj alá került és végképen ott is maradt. Képzhetni a szülők keservét, mily nagy volt, mikor életrelvő s kedves fiukat este holtan hazavitték, kit d. u. még játszi kedv- és egészséggel bocsájtottak az iskolába.

(Makaos öngyilkos jelölt.) Wittner Mihály csávolyi illetőségű 14 éves eszmadia inas folyó hó 4-én d. u. 3 óra tájban öngyilkossági szándékkal a Sugoviczába ugrott. Marits Mátyás kifogta és a partra ki tette, de Wittner ismét a vízbe ugrott. Marits Mátyás és Juhász Mátyás most ladikkal utána mentek és kifogták. Wittner azért akarta elkövetni az öngyilkosságot, mert tanítómestere kegyetlenül bánik vele. A fiu már egy izben a vasúti sinre feküdt, mikor a vonat sipolt, de egy ember onnan elvonszolta. A rendőrkapitányság az életunt inast hazaszállította özvegy anyjához Csávolyra.

(Megsértett rendezők.) Ó-Becséről elkeresedett hangu levélben írják azt a vizsályt, mely a plébános s a magyar népkör ünneprendezői közt keletkezett. Az eset a következő: Az ó-becsei magyar népkör tegnap tartotta 25 éves jubileumát, a mit zászlószenteléssel kapcsolott egybe. Az egész város magyarsága részt vett az ünnepélyben. A zászlószentelés alatt a templomban az a meglepetés érte a rendezőket, hogy Fonyó Pál plébános, „illetéktelen módon és illetéktelen kezekből” származottnak jelezte eljárásukat. A rendezőknek ez természetesen nem tetszett s azonnal a szentelés után ott hagyták a templomot s be sem várták a mise végét. Az ünnepélyen a diszbeszédet Csupor Gyula főszolgabíró tartotta, a ki elítélte a plébános eljárását.

(Kutba esett) f. hó 7-én a délutáni órákban Tukács Jenő 1/2 éves fiúcska Ó-Kanizsán Pánczel János tanyáján s belefulladt. A zentai járásbírósa a vizsgálat megejtésére a helyszínére ment, megállapítandó, nem-e gondatlanságból származott a szerencsétlenség?

(Öngyilkosság.) Raniszáviyevits Simon 68 éves bajai lakos f. hó 8-án d. e. 9 óra tájban, lakásának ajtáját magára zárva, a menyezetre gerendájába két szeget vert és arra felkötötte magát. Mikor észrevették már meghalt. Az öngyilkos asztalán egy kis üveg pálinkát találtak. Tettét életunságból követte el.

(Tetten ért tolvaj.) Feirov Sándor ó-becsei illetőségű kómüves legény, ki kétrendbeli lopás miatt a zental újtemplom építési vállalatától el lett bocsájtva, f. hó 8-án esti 9 óra körül beszökött Csonka István zentali cipész szobájába s a szekrényből kilopott 27 frt 50 krt. ▲ cipész neje véletlenül a szobába ment s észrevette, hogy ott járt valaki. Amint körülnézett a szobában, azt látta, hogy az asztal alatt kuksol valaki. Előhuzta onnan az ipszét s fel ismerte benne a velük egy udvarban lakó Feirov Sándort. Ijédtében a tolvaj hiánytalanul visszaadta a lopott összeget. Az illető ugyanazon udvarban Tóth Annánál birt ideiglenes lakással megfordulván, többször a cipész lakásán, kikémlelte a házi körülményeket s így követte el a lopást.

(Az üzletvezetés kérdése és a Szabadka) A budapest-déli vasuti üzletvezetés főosztályasul a kereskedelemügyi miniszter már tényleg rendelkezett arról, hogy Szombathelyen állítassék új üzletvezetés, mely 1895. évi november 1-én kezd meg működését. A kilenc üzletvezetés hálózatát is újra osztotta be ezzel a miniszter és az új beosztás szerint legnagyobb a szegedi üzletvezetés hálózata. Az egyes üzletvezetések vonalhosszai ugyanis a következők: budapest-jobbparti 1026 kilométer, budapest-balparti 1125, miskolczi 1231, debreczeni 1172, kolozsvári 1358, aradi 1032, szegedi 1664, zágrábi 1288, szombathelyi 821 kilométer, összesen 10782,688 kilométer. Érdekes, amit a miniszter a szombathelyi üzletvezetés létesít-

tésére vonatkozó rendeleteben Szabadkára vonatkozólag ír a következőkben: „Az igazgatóság előtt ismeretes, hogy Szabadka városa már hosszabb idő óta egy üzletvezetési székhely elnyerése érdekében fáradozik; hasonló kérelemmel járult elém újabban Győr szabad királyi város közönsége is. Felhivom azonban az igazgatóságot, miszerint tegye tanulmány tárgyává azt a kérdést: vajjon a szolgálat érdekeivel összeegyeztetőleg a nevezett városok nem volnának-e kárpótolhatók; nevezetesen Győr a forgalmi főnökség nagyobb szabásban való átszervezése, Szabadka pedig ugyanily forgalmi főnökség, esetleg pedig egy üzletvezetés fölállításával, mely utóbbi az ott összefutó helyi érdekű vasutak kezelésébe akkor volna föllátható, ha a torontáli helyi érdekű vasutak önállóítása folytán, a nagybecskerekli üzletvezetés megszűnnék. Ez irányban is elvárom javaslatait.

(Öngyilkos tanuló.) A szerb gimnáziumból a napokban több tanuló kiment a péterváradai sáncok közelébe a Dunába fürödni. A diákok közt volt egy második osztálybeli tanuló is, ki noha legkevésbé sem tartozott a gyakorlottabb uszók közé, szintén bement a vízbe, hogy soha élve ne kerüljön vissza többé. Pajtásai már csak segélykiáltásait hallották, azután látták, mint merül el a szerencsétlen menthetetlenül, és kifogták a holttestet a Dunából a halászok, a szegény kis diák holtteste volt. Iskolatársainak vallomásaiból most kiderül, hogy a szegény fiatal gyerek valószínűleg öngyilkos lett amennyiben többször hallottak tőle efféle mondat: — Majd meglásd, a Dunába ölmé én még magam. A fiu a vizsgán megbukott s ez volt oka szerencsétlen tettének.

(Meggyilkolt leány.) Kamenicza mellett, a napokban egy fiatal leány holttestét halászták ki a Dunából. A holttest rettenetesen el volt torzulva, nyakára nagy kő kötve. A rendőrök két munkást és egy hajóbizományost fogtak el, akiket a gyilkosság gyanuja terhel.

Apróságok.

Tanár: Mit tudsz mondani Hunyady Jánosról?

Diák: Hála istennek — csak is jót.

Mariska: Hát maga Juczika még mindig bábuval játszik? Én már eltettem az enyémeket, majd jök lesznek a gyermekeimnek.

Juczika: Hátha nem lesznek gyermekei?

Mariska: Hát akkor az unakáimnak adom.

Jogász (a ki egy zálogháztulajdonos gyereket tanítja s megkapja elsején tőle a tanítási díjat.) Kedves uram, a jövő hó elsején pontosan visszafizetem.

A: Láttam egyszer egy buvárt, ki másfél óráig a víz alatt maradt.

B: Ez még semmi! Én láttam egyet, a ki soha többé föl se jött.

Vendég: (a ki a vendéglőben a gombócban egy haját talál, a pinczérhez) Kérem János borotváltassa le előbb ezt a gombócot.

Édes anyám, ha nem adsz nekem mindjárt cukros diót, kimegyek és meghűtöm magamat.

A: Nem szégyelled magadat vasárnap rongyos kabátba járnid?

B: Már mért szégyenleném: Hiszen — nem az enyém!

Hadnagy: Minek kell annak lenni, hogy katonai tisztességgel temessék el.

Rekruta: (bambán) Halottnak.

Gazdag kisasszony: Milyen hallgatak ma, doktor ur, gondolatai úgy látszik, eltévedtek.

Udvarló: Azt reméltem, hogy Nagysáddal találkozunk.

Örmester (ujoncához:) Csak aztán el ne bizd magad fiam, mert a kapitány ur megdicsért. Néha a vak tyúk is tojik.

Egy gyötrött kinézésű házas ember éppen az anyósa mellett foglalt helyet a templomban. Az anyós teljes áhítattal énekelni kezd egy zsoltárt:

„Óh bár lenne ezer nyelvem“ — mire a megrémült vőfolytatja:

„Meg ne hallgasd uram Isten.“

Kapitány: Hányan kértek szabadságot?

Örmester: Jelentem alássan kapitány ur harmineznégyen.

Kapitány: Micsoda! Ilyen sokan! S mit hoznak föl okul?

Örmester: Majdnem mindannyinak — az öreganyja halt meg.

Költő: Igazgató ur, szabad tudakozódnom három felvonásos vígjátékunknak sorsa felől?

Színházigazgató: A három tagu bíráló bizottságnak az a véleménye, hogy egy felvonást törölni kell belőle. Csakhogy mindegyik bíráló más felvonást akart.

Itt ülök egész este a kocsmába s egyik poharat a másik után üritgetem ki, hisz a legjobb gondúzó a bor. El is feledtem minden bánatomat, gondomat és most már csak egy gondom van: miből fizetem ki a bor árát?

A. Gyere színházba, 20 krajczár a bemenet.

B. Nem megyek.

A. De csak gyere. Ma olyan darabot adnak, a melyben hét ember hal meg: tehát egy halottra alig esik három krajczár!

Hitelező: Hát mondja kérem, mikor fog végre valahára fizetni.

Adós: (mélyen hallgat)

Hitelező: No ez már sok. Ön még a felelettel is adós marad.

Ügyész: (beszéde végén) „Mindezek alapján vádolttra a halálbüntetés kimondását indítványozom.“

Vádlott: Ah ügyész ur, hiszen ön egész jövőmet tönkre akarja tenni!

Gróf: Erdőmester ur! Megtörtént minden intézkedés a holnapi vadászatra?

Erdőmester: Igenis gróf ur! Az összes vadászokat és hajtókat bebiztosítottam a bal- eset ellen biztosító társaságnál.

Fiatal asszony: Kedves mama, én most egészen meg vagyok zavarodva. Azzal a tetetett ájulással nem volt nekem olyan rossz szándékom. Szegény Laczim annyira megijedt, hogy daczára a sovány tárczájának egy egész selyemruhát vett nekem. Pedig isten látja a lelkemet, hogy én csak egy napernyőre számítottam.

Jogász: Álmos vagyok pajtás, lefekszem kissé, de ha megszomjazom akkor kelts föl.

Uj laktárs: Nagyszerű, hát hogy tudom én azt, mikor vagy te szomjas?

Jogász: No, csak kelts föl. Akkor is szomjas leszek.

Kutyamosó (a hadnagy ruhát porolva észreveszi, hogy a nadrág térde pecsétetes): Hm! padlófénymáz! Már megint megkérte valakinek a kezét!

Atya: (leánya egy kedvesét az ajtón kidobva) Majd megmutatom én magának.

Ifju: Lábának ez a rugása uram örök ujjmutatásul fog szolgálni számomra.

Hölgy: Ha ön igazán szeret engem, bizonyítsa ezt be valamivel.

Ur: Szívesen Nézze csak, a folyó itten sebes és mély, ugorják bele. és én rögtön kihuzom.

Karmester: Ez a kar olyan nyomorult ment, hogy újból meg kell próbálnunk. Uraim, hát nincs önöknek semmi zenei becsület-érzékük?

Költő: (egy barátjához) Vajjon ha meghalok, fog-e táblát tenni a hálás utókor a házra, mélyben laktam és halhatatlan műveimet megírtam?

Jó barát: Már hogyné tenné: mindjárt másnap kinn lesz a tábla a kapu alatt: hogy „Itt egy butorozott szoba kiadó“.

Vidéki színigazgató: (az opera kezdete előtt) Karmagy ur, ma gyorsabb tempot használjon, mert takarékoskodunk kell — a gázban.

Irodalom.

Modern Dalok. Ezen cím alatt Reim Lajos, törekvő fiatal poéta humoros verseit gyűjtötte egybe és bocsátotta a könyvpiacra, rendkívül izléses kiállításban. Szerző, ki a „Mátyás Diák“ hasábjairól ismertté tette nevét, egészséges humorral és helyenkint csipős szatirával veszi tola alá a társadalmi ferdeségeket és egyéb tárgyat, mely érdemes arra, hogy kaczagató oldaláról legyen bemutatva. A verselést is jól érti, sorai gördülékények, rimeik csengők, nyelvezete pedig minden fölösleges cziczoma nélküli és szabatos. Szóval Reim Lajos valóban a toll embere és időnek multán még várunk tőle valamint e téren. Modern dalai sok derült pillanatot szereznek az olvasónak, ki átlapozgatás után avval a benyomással teszi le a könyvet, hogy egy vigkedélyű, talentumos költővel ismerkedett meg. Ajánljuk olvasóinknak e páratlan olesó és mégis díszes kötet megvételét, mely egy koronaért szerzőtől (Budapest VI. Teréz-körút 1/b I em.) megszerezhető. Az „Ujvidéki Hírlap“ tárczarovatában mutatványt közöl belőle. — (M. J.)

Tizenhat kötet regény, elbeszélés jelent meg egyszerre Bródy Sándortól. E munkákból 12 kötet a Magyar Nyomda kiadása, négy kötet pedig a Singer-Wolffner cégé. E tekintélyes gyűjteményről közelebb lesz alkalmunk bővebben is megemlékezni.

Felsőbíróságaink elvi határozata. Márkus Dezső dr. a szorgalmas jogi író immár negyedik pótló kötetét adta ki a „Felső bíróságaink elvi határozatai“ című művének. A nagy jogászai szakképzettséggel és alaposággal összeállított munka, mely első ilyen műve a irodalmunkban, nagyon hasznos szolgáltatásokat fog tenni jogászaiknak és bíróinknak. Az ötödik, utolsó kötet is nemsokára meg fog jelenni.

Athenaeum. Az akadémia filozófiai közlönyének ez évi második füzeteiben Schwarz Gyula folytatja az alkotmánypolitika köréből vett tanulmányát; részletesen foglalkozik azokkal az akadályokkal, melyek a modern jogállamnak egészen tökéletes formában való kifejlődését akadályozzák. Hegedüs István Lucrétius Carusról írt dolgozatának második közleményét adja, s vele együtt folytatólagos közleményeket adnak Buday József (Mosso az elfáradásról), Posch Jenő (Az idő elmélete); Hornyánszky Gyula a klasszika-filológiáról, mint társadalmi tudományról, Balogh Artur az anarkhizmusról czikkjezek. Az irodalom rovatában Guyou, Williams, Csarada, Fényes, Földes, Hentaller munkájáról s a külföldi filozófiai szemlék legújabb füzeteiről szóló bírálatokat és ismertetéseket találunk.

Az osztrák-magyar-monarchia legújabb (205) füze a Dunáról ismertetését folytatja. A vidék építészeti emlékeit Pasteiner Gyula írja le. Veszprém-megyéét Eötvös Károly. A füzetet díszítő rajzokat Cserna K. és Hány Gy. készítették.

XIII. Leó pápa költeményei magyar fordításban is közzé fognak tételni, még pedig két kiadó által. Az egyik Csicsáky Imre, ki az eredeti latin és olasz nyelven írt verseket fordította. A munka, mely az eredeti szöveget is adja, nagy 8-adrét alakban, finom kiál-

lításban 1 frtért rendelhető meg a fordítónál (Budapest, IV. zöldfa-utca 26. sz.) A másik kiadó, Greksa Kázmér, az ifjuság számára fordítja. A munka 8 ivnyi terjedelemben jelenik meg. Ara füzve 70 kr. diszkötésben 1 forint lesz.

„A polgári házasság és a papok“. A manapság legelkeseredettebb módon folyó harcra, mely a liberális és ultramontan felek közt megy végbe, beleszól egy röpirat is és pedig a fején találva a szeget. Ennek a röpiratnak a címe: „A polgári házasság és a papok“ írta Cerberus. Okosan és higgadtan szól a reformokról, bizonyítja ezek szükségességét régiebb és újabb példák, valamint a megdöntetlen igazság alapján. Helyenkint éles, de mindig igazságos kritikát mond a papok magatartásáról, állásponjáról és mindezek után konkluzióképpen lándzsát tör a polgári házasság érdekében. A czimlap frappans egy illusztráció, mely már maga is kapóssá fogja tenni a műveeskét. A 85 oldalas füzet Pécssett, Engel Lajosnál jelent meg és 1 frt 15 kr. előleges beküldése ellenében a mű kereszkötés alatt ajánlottan küldetik meg a megrendelőknek.

Közgazdaság.

A fák átültetése. A fákat az év bármely szakában át lehet egyik helyről a másikra ültetni a nélkül, hogy ezáltal kárt szenvednének. Ássunk azon helyen, hol a fa állani fog, egy nagy gödört, öntsünk ebbe 4—5 kanna vizet s finom földet hányván bele, kavargassuk addig, míg pép nem lesz belőle, melyet a gödörből kiástunk és tapossuk le jól erősen. Az ültetés előtt egy óra hosszai vízbe kell állítani a fát. Ily módon még nyár közepén is lehet fákat átültetni, a melyek már elvirágoztak és teljesen lombban állanak. A fának, feltéve, hogy gyökérzete ép, semmi baja sem lesz, sőt még levelei sem hullanak le. Sok elvirágozott cseresznye fa az új helyen még gyümölesöt is terem.

Hogyan irtsuk a lótetűt? A lótetű a fiatalabb gyümölesfákban és kerti veteményekben az által nagy kárt szokott csinálni, hogy a gyökereket elrágja, mely a növény vesztét okozza, azért nagy gondot kell fordítani a lótetű kiirtására, mert ha nagyon elszaporodnak mindent tönkre tesznek. Tavasszal, a hol észreveszszük, hogy a lótetűnek járatai vannak a földben, akkor lyukat ássunk, hogy abba egy kisebb fazék vagy virágserép elférjen, s azt a lyukba teszszük, melybe aztán menetközben behullanak, de onnan kimászni nem tudnak és elpusztíthatjuk. A lótetűnek nagy ellensége a vakondok, azért az oly kertekben, a hol a lótetű jelenlétét észleltük, a vakondot nem kell üldözni.

Őszi baracktermelésre az elpusztult hegyvidéki szőlők legnagyobb része alkalmas. Az ősi barack nem szereti az átültetést, azért az alanyul szolgáló barack vagy mandulamagvakat helyben kell veteményezni. Ojtás nélkül is jó gyümölesöt kapunk, ha szép és jó gyümölnék magját veteményeztük el, csak hogy különböző minőségűt, tehát egyforma árura nem lehet számítani. Azért jobb ha szemszál által szaporítják. Az édes és keserű mandula, alanynak egyformán jó, csak magburka kemény legyen, mert a puhahéjú az u. n. papirmandulának magjai nemcsak hiányosan kelnek, hanem rendszerint rövidéletűek, s mézgásodásra is hajlandók.

A csigák kiirtása. A kártékony kerti csigák kiirtására igen sikeres mód a következő: A csigáktól ellepert helyekre szanaszét kis csomókban buzakorpát raknak ki, leborítván azt valamivel, hogy a szél el ne hordja. A buzakorpát a csiga rendkívül szereti s valamennyi oda fog gyülekezni a korpacsomókra, midőn aztán könnyen összeszedhető s elpusztítható.

Kiadó laptulajdonos:

dr. Nemes Sándor.

Idegenek névjegyzéke.

Grand Hôtel Mayer.

Wisinger Adolf ezredes Gsaba.
Henzl Nándor ezredes Brün.
Schvarg Kálmán ügyvéd Budapest.
Neuhof Ottó mérnök Opeln.
Neudtvich Anttor hivatalnok Pécs.
Nagy Géza ügyvéd Palánka.
Piliszer Adolf birtokos Ó-Becse.
Nagy István ügyvéd Palánka.
Klumák Adolf orvos Szeged.
Kikinday Aladár mérnök Kaloosa.
Klekner János gyáros Szeged.
Payer Mária magánzó Panosova.
Fusch József hivatalnok
Treusz Fülöp magánzó Zsenbolya.
Peyerle János jegyző Zsenbolya.
Zimer Alajos festő Karlovicz.
Frank Hugó kereskedő Bécs.
Szoerher Sándor kereskedő Bécs.
Zeiler József kereskedő Budapest.
Sayer Kálmán kereskedő Bécs.
Reizer Ignác kereskedő Budapest.
Weisz Vilmos kereskedő Bécs.
Schreiber Károly kereskedő Bécs.
Almosino Herman kereskedő „
Sugár Lajos kereskedő Budapest.
Leucht Lajos kereskedő Szeged
Krausz Gottlieb kereskedő Bécs.
Ringer József kereskedő „
Rattay József kereskedő Budveisz.
Georges Ármán kereskedő Budapest.
Hülesz Soma kereskedő Bécs.
Teleky Ferencz kereskedő Budapest.
Barber Rezső kereskedő „
Rosenberg Ignác kereskedő „
Dimitrievics Tivadár kereskedő „
Schlesinger Adolf kereskedő „
Lang Gyula kereskedő „
Glasz Henrich kereskedő „
Steon Ede kereskedő Bécs.
Grünhat Ignác kereskedő Budapest.
Adler Ernő kereskedő „
Berger Vilmos kereskedő „
Schuster Miksa kereskedő Bécs.
Rossa Ferencz kereskedő Budapest.
Grosz Miksa kereskedő Bécs.
Polgár Zsiga kereskedő Budapest.
Klein Benő kereskedő „
Marburg Eroni kereskedő Bécs.
Klein Henrich kereskedő Budapest.
Stulik János kereskedő Budveisz.
Friedler Soma kereskedő Debreczen.
Freud József kereskedő Prága.
Baron Lipót kereskedő Budapest.
Stern Rezső kereskedő „
Wilheimer Soma kereskedő Budapest.
Fleischman József kereskedő „
Reich Béla kereskedő Budapest.
Bumacs János kereskedő Szt.-Iván.
Weisz Rimon kereskedő „
König Henrich kereskedő Budapest.
Goldfinger Gergely kereskedő „
Aezel Soma kereskedő Budapest.
Deutsch Simon kereskedő Bécs.
Goldstein Mór kereskedő Bécs.
Miskolczy Lipót kereskedő Pozsony.
Basch Ágoston kereskedő Bécs.
Dobos József kereskedő Monov.
Taubner Soma kereskedő Budapest.
Henrich Adolf kereskedő Fiume.
Grünwald Károly kereskedő Bécs.
Pick Vilmos kereskedő Bécs.
Himler Miksa kereskedő Budapest.
Toman Antal kereskedő Budveisz.
Rosza Lajos kereskedő Budapest.
Lusztig Ottó kereskedő „
Schváb József kereskedő Bécs.

Erzsébet szálloda:

Halasy Gyula hadnagy Budapest.
Metzner Lajos százados „
Bruner Ferencz távirda-tiszt Tomosvár.
Groszman Vilmos mérnök Budapest.
Berkan Gyula igazgató „
Burgholzer Károly mázáló „
Gferer Gyula építő Budapest.
Popovics Jenő ügyvéd Becskerek.
Dr. Avakumovics Jenő Belgrád.
Gyukics Koszta tanár „
Jankovics László földbirtokos Csalma.
Kosztics Mihály mérnök Ruma.
Krichmes Henrich földbirtokos Szervenka.
Schiffer Lenhard földbirtokos Szekics.
Csupovics Jenő hivatalnok Karlovicz.
Haslinger Ede kereskedő Budapest.
Negrady Jenő kereskedő Bécs.
Leszanezki József kereskedő Bécs.
Hagel Vilmos kereskedő Budapest.
Wagner Vilmos kereskedő Bécs.
Häusle Endre kereskedő „
Rebhan Nándor kereskedő „
Kondoczy Imre kereskedő Fiume.
Singer József kereskedő Bécs.
Jarmas Bertha vendéglősné Szt.-Tamás.
Rausch Ferencz kereskedő Budapest
Kohler István kereskedő „
Häusle Endre kereskedő Bécs.
Flesch Mór kereskedő Brün.
Nemes Antal kereskedő Budapest.

Künstler Mór kereskedő Szeged.
 Fraumberger Adolf kereskedő Budapest.
 Nemes Sándor kereskedő
 Kolyu Antal kereskedő Vukovár.
 Kimocz Izidor kereskedő Budapest.
 Gubeko Vilos kereskedő Berlin.
 Strasser Ede vendéglős Ó-Becse.
 Kanders Frigyes kereskedő Bécs.

Központi szálloda:

Antonia Lajos főhadnagy Brassó.
 Antonia Lajosné magánzóné „
 Antonia Richárdné magánzóné Brassó.
 Sohile Krestian kereskedő
 Hanke Vilmos jogász Kalocsa.
 Brüner Arnold utazó Budapest.
 Walmarin Kristian utazó Trieszt.
 Kaczvinezki Kálmán igazgató Zombor.
 Weinman Antal utazó Szeged.
 Batistelle Ferencz utazó Trieszt.

Fábry-szálloda:

Teodorovics Sifka kereskedő Belgrád.
 Radovánovics Szvotozár kereskedő Belgrád.
 Felix Agoston kereskedő Bécs.
 Brandies Ede kereskedő Ilok.
 Sekulics Josan kereskedő Mitrovicz.
 Csokics Henrich kereskedő Bécs.
 Szilics József kereskedő „
 Hantz Ede kereskedő „
 Schloser József kereskedő Reisdorf.
 Hango Vilmos hadnagy Klausenburg.

Berger szálloda:

Roth Géza pincézp Budapest.
 Bakos Teréz szakácsné Ó-Kér.
 Ripp Vilmos kereskedő Albrechtfalva.

Fehér hajó szálloda:

Stojakovics Miklós földbirtokos Palánka.
 Radoszavlevics Velko és Zimony.
 Stern Dávid kereskedő Kishegyes.
 Antriesek Márton utazó Szabadka.
 Rigel Béla őrnök Zombor.
 Rorolet Eliz varróné Zombor.
 Krutsemidt Sándor jegyző Cserevenka.
 Valihora Fábrián utazó Szabadka.
 Trunk Josefín varróné Leibach.
 Bugarski Péterné magánzóné Vrnik.
 Brankovics Péter cipész Vukovár.
 Vuesics Antal hivatalnok Ruma.
 Delavedela János gazdász Bosevaez.
 Kaesanski Lyubomir Kulpin.
 Löbl Markusz kereskedő Hertkoveze.
 Laezkovics József hivatalnok Titel.
 Mirko György kereskedő Pivnicza.
 Maksimovics Nika tanító Beese.
 Valihora Fábrián utazó Szabadka.
 Petrovics Jánosné magánzóné Bjelina.
 Gligorevics Péterné magánzóné „

Vizállás.

	május. 17.	május. 18.		május. 17.	május. 18.
	m é t e r			m é t e r	
Duna: Pozsony	2.33	2.49	Tisza: M.-Sziget	0.38	0.38
Komárom	1.49	1.51	Tekeháza	0.10	0.08
Budapest	1.30	1.18	V.-Namény	0.33	0.41
Mohács	0.64	0.59	Tokaj	0.10	0.08
Ujvidék	1.66	.68	Szolnok	1.40	0.10
Panesova	0.78	0.74	Csongrád	0.55	0.00
Orsova	0.68	0.64	Szeged	0.18	0.12
			T.-Beese	0.56	0.48
			Titel	0.70	0.72

Piaczi ártáblázat

1894-dik évi junius hó 5—8-ig.

Mérték vagy súly	Az áruk neve	Súly hektó- literkint	Ára		
			oszt. ér- ft. kr.	tékben	
100 kilogramm	Buza	legjobb	78	6	80
		középszerű . .	76	6	60
	Kétszeres	legjobb	70	—	—
		középszerű . .	—	—	—
	Rozs	legjobb	—	—	—
		középszerű . .	—	—	—
	Árpa	legjobb	68	5	—
		középszerű . .	—	—	—
	Zab	legjobb	—	—	—
		középszerű . .	44	6	40

Kukoricza: 100 kilogr. . . . 68 frt 4.70

Az igen tisztelt közönség becses figyelmét bá-
 torkodom jól berendezett

könyvnyomdámra

felhívni; mindennemű kivitelű és jutányos nyomtat-
 ványokkal szolgálhatok.

Tisztelettel

Hirschenhauser Benő.

Alapított 1888-ban.

Zongora gyár és raktár

Dehmal Károly

BUDAPEST, IV. ker.

KÁROLY KÖRUT 20. SZÁM.

Több évi működésem folytán, az elsőgyárakban Bécs, Prága, Berlin, Hamburgban stb., azon kellemes helyzetben vagyok, hogy nemcsak jó, de kiváló hangszereket készítek melyek a legelső tanárok és szakemberek által olyanoknak ismerettek el.

Az összes hangszerek a legújabb szerkezettel ércöntésű kerettel legfinomabb elefántesont-billentőkkel ép oly elegánsan, mint gondossággal csakis állott fából állítatnak elő; ennek folytán tartósságért és kiváló hangtartásért 5 évi jótállás vállalatik.

Raktár csakis legkiválóbb gyártmányu zongoráknak 300 frttól és pianók 270 frttól feljebb.

Raktára az összes Zongora alkatrészeknek **Károly körút 20. szám.**

3-10

Lápfürdők - aczélforrások

„BUZIÁS“

GYÓGYFÜRDŐ

hasznoló a Spaa, Pymont, Schwalbach és Pyrawarthl aczélforrásokkal kitűnő meleg és hideg vasaczélfürdővel, moor és ásványfürdővel, tükörfürdővel és uszodával. **Hidrogén-gyógyintézet és Massage.**

IVÓ-KURA

Kitűnő eredménnyel **vérzegénység, idült gyomor- és bélhurut, hemok-, kö- és veséj, méh- és hüvelyhurut, vérérti rendellenességeket; magtalanság, ideglettség, hujakor, csusz, köszvény és fejfájásoknál** stb.

Fürdőidény Május - Október. — **Buziás gyógyfürdő** vasuti állomás Temesvár, vagy **Lugos.** — Tarsaskocsik az állomáson. — Ismertetések kívánatra ingyen.

3-6 **Fürdőigazgatóság Buziáson.**

AZURIN

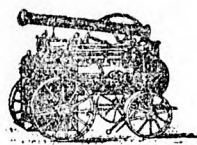
(CRYSTALL-PATENT.)

A leghíztosabb és leghatékonyabb ellen-szerével a peronosporának az azurin, mit nálam lehet kapni.

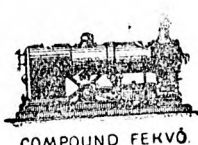
Ezen kívül ajánlhatom a t. vevőközönségnek ásványviz raktáramat, amelyben giesshübli, rohítsi, mohai, saltersi, Luhi-Margit-féle, Salvator, Karlsbadi, parádi, buziási, préblai, koritniczai, roncennoi, Guber- és Levico-féle stb. stb. vizek a legolcsóbb árakon mindig friss töltésben kaphatók.

Wagner Testvérek

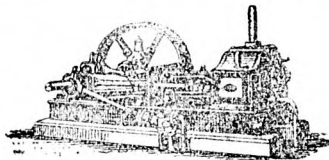
fűszer-, anyag-, festékárú és csemege kereskedésében **Ujvidéken.**

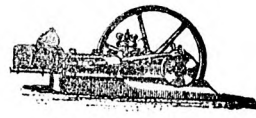
MARSHALL-féle GŐZMOZGÓNY

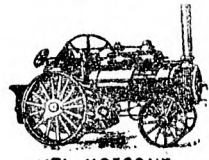
COMPOUND FEKVŐ GŐZMOZGÓNY

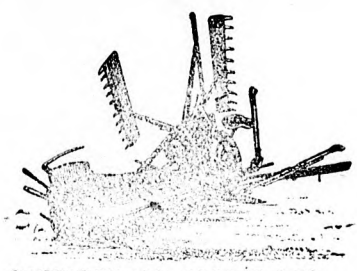
COMPOUND GŐZGÉP

FEKVŐ GŐZGÉP

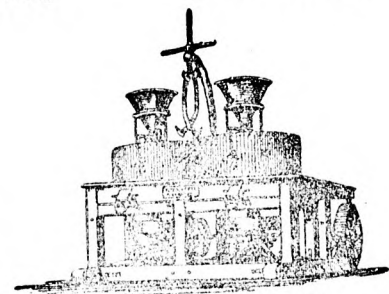
UTI MOZGÓNY

HARRISON Mc GREGOR & CO ARATÓ ÉS FŰKASZÁLÓ GÉPEL

MARSHALL-féle GŐZCEPLŐKÉSZLET

SZÁLLITHATÓ MALMOK teljes malom-berendezéssel minden rendszer szerint

GRAEPEL HUGÓ

GÉP-ÉS ROSTALEMEZ-GYÁR, MALOMÉPÍTÉSZET

MARSHALL, SONS & CO Limited

VEZÉRÜGYNŐKE.

BUDAPEST, V., KÜLSŐ VÁCZI-ÚT 46.

Árjegyzékek kívánatra bérmentve.

Kiűnő gépek
Jutányos árak.
Kedvező feltételek.

Kiűnő gépek
Jutányos árak.
Kedvező feltételek.